

Visie *Leercompetenties* in het basisonderwijs

Uitgangspunten

Ontwikkelen van leercompetenties ambieert:

1. Levenslang leren: leergierige leerlingen met een onderzoekende houding, motivatie, initiatief en creativiteit.
2. Eigenaar worden van het eigen leerproces.
3. Optimale leer- en ontwikkelingskansen.
4. Groei van metacognitie.

1. Levenslang leren: leergierige leerlingen met een onderzoekende houding, motivatie, initiatief en creativiteit.

Het onderwijs stimuleert de leergierigheid van leerlingen waardoor ze competenties ontwikkelen om actief hun kennis en inzichten uit te breiden. Leren en werken binnen uitdagende contexten verhogen de intrinsieke motivatie tot (levenslang) leren. Het ontwikkelen van een positieve leerattitude heeft impact op het vermogen om zelfstandig en met vertrouwen taken aan te pakken, nauwkeurig te werken, veerkrachtig te zijn en met een open en kritische houding naar informatie en opdrachten te kijken. Leerlingen worden uitgedaagd om op onderzoek te gaan, initiatief te nemen en creatieve oplossingen te bedenken. Hierdoor verwerven ze competenties die hen in staat stellen hun leven aan te sturen en keuzes te maken. Het begrijpen, onthouden, terugvinden en toepassen van informatie is essentieel voor hun verdere loopbaan en leven.

2. Eigenaar van het eigen leerproces.

Leercompetenties ontwikkelen bij leerlingen heeft tot doel zelfsturing te verhogen. De leraar begeleidt, stimuleert en faciliteert het leerproces. Leercompetenties worden in verschillende situaties en in diverse activiteiten expliciet geoefend. Samen reflecteren en effectieve feedback ontvangen over zowel het proces als het product, vormen essentiële elementen om eigenaar te kunnen worden van het leren.

3. Leercompetenties dragen bij tot optimale leer- en ontwikkelingskansen.

Voorkennis, kennis en de kennis over het eigen leren (metacognitie) zijn handvatten voor een leerling om onder begeleiding de leercompetenties te ontwikkelen en uit te breiden. Leercompetenties omvatten verschillende aspecten van het leerproces zoals:

- leeropvattingen en motivatie;
- geschikte leeractiviteiten, strategieën en tools gebruiken om informatie te verwerven en te verwerken;
- inzetten van efficiënte zoekstrategieën en kritische beoordeling van informatie;
- problemen herkennen, onderzoek opzetten en uitvoeren;
- het eigen leerproces en leerresultaten reguleren, presenteren en beoordelen.

In het kader van optimale leerkansen kiest de leraar effectieve aanpakken om het leren en studeren van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften extra te ondersteunen volgens de fases van het zorgcontinuüm. Voor leerlingen die opgroeien in minder kansrijke omgevingen zal de leraar gericht investeren in de ontwikkeling van metacognitie en zelfsturing.

4. Groei van metacognitie.

Metacognitieve vaardigheden en kennis vormen de rode draad doorheen het leren van de leerlingen. Het oefenen van metacognitieve vaardigheden is verweven met alle leergebieden en leercompetenties.

Inzicht hebben in het eigen leerproces, dit aansturen en gericht kunnen bijsturen, zijn stappen binnen het metacognitieve ontwikkelproces.

Bronnen

Van De Steden En Gemeenten Van De Vlaamse Gemeenschap, O. (2014). Ontwikkelingsplan leren leren: basisonderwijs. Politeia.

Van Loo, F., & Van Doorn, E. (2022). Mediërend leren. Boom.

Van Loo, F., & Van Doorn, E. (2020). Zet in op de ontwikkeling van cognitieve functies: 7 aanraders. Instondo.